

STANOVISKO

HLAVNÉHO KONTROLÓRA K DOKUMENTU „KONTROLA PLNENIA PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU MESTA ZA I. POLROK 2018“ A DOKUMENTU „KOMPLEXNÝ ROZBOR ZA 1. POLROK 2018“ ORGANIZÁCIE VPS, P.O.

Každá vyspelá spoločnosť sa pokúša zlepšovať spôsob, akým je spravovaná. Zverejňovanie informácií o napĺňaní, konštrukcii, či vývoji daňového či nedaňového systému umožňuje jeho lepšie pochopenie a objektívnejšie porovnanie v čase základnej rozpočtovej jednotky, príspevkovej organizácie, s možnosťou porovnávanie s ostatnými (porovnateľnými) jednotkami územnej samosprávy.

Priebežná kontrola výdavkov a následne vyhodnotenie či revízia výdavkov, predstavuje štandardný nástroj na efektívnejšie dosahovanie cieľov verejnej politiky. Kontrola plnenia programového rozpočtu v samospráve pomáha hľadať priestor na lepšie využívanie verejných prostriedkov. **Revízia výdavkov hodnotí adrešnosť (komu a na aký program, podprogram), príp. účelnosť výdavkov (sociálna, zdravotná, kultúrna oblasť, prenesený výkon štátnej správy a pod.) a identifikuje opatrenia, ktoré zvyšujú hodnotu za peniaze z verejných financií, čím umožňujú fiškálnu úsporu, lepšie verejné služby pre občanov (výsledky) a/alebo presun financií na iné priority samosprávy.**

Daňový report príjmov a nedaňových príjmov, zhodnotenie stavu a charakteru vývoja výdavkov, vyhodnotenie, porovnanie v rokoch, predstavuje faktografický analytický opis finančného a ekonomického vyhodnotenia činností mesta. Kontrola plnenia rozpočtu mesta spolu s finančným, ekonomickým vyhodnotením analytických jednotiek - obchodné spoločnosti, rozpočtové organizácie a príspevková organizácia tvorí konsolidovaný analyticko – štatistický report v oblasti hospodárenia s majetkom samosprávy a vývoja výnosov, nákladov, tržieb, príjmov a výdavkov, dotácií a napokon aj výsledkov hospodárenia.

V záujme vývoja a hospodárenia hospodárskych jednotiek je dôležité vykonávať priebežné (in time) a následné (ex ante) vykonávanie kontroly z hľadiska zákonnosti, predovšetkým so zameraním sa na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti. V záujme zachovania uvedených princípov je **povinnosťou výkonných, riadiacich a zákonodarných orgánov mestskej samosprávy :**

- **sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia** podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávať zmeny rozpočtu,
- s povinným zavedením programového rozpočtovania **vykonávať v priebehu rozpočtového roka monitorovanie a hodnotenie** plnenia programov rozpočtu a vykonávať zmeny programov rozpočtu,
- **vykonávať v priebehu celého roka kontrolu hospodárení** s rozpočtovými prostriedkami podľa osobitných predpisov,
- zabezpečiť, aby sa jej **rozpočtové prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedá** rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte,
- **nezaväzovať sa v bežnom rozpočtovom roku na také úhrady, ktoré nemá samosprávny orgán zabezpečené v rozpočte** na bežný rozpočtový rok a ktorú budú zaťažovať programové rozpočty na nasledujúce roky,

- **finančné prostriedky používať len na krytie nevyhnutných potrieb** a opatrení vyplývajúcich z osobitných predpisov.

V súlade s **Príkazom primátora mesta č. 16/2018 zo dňa 09.07.2018 o zabezpečení kontroly plnenia programového rozpočtu rozpočtových organizácií a rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie k 30.06.2018**, ktorý bol stanovený na deň 31.08.2018, za účasti členov finančno - ekonomickej komisie a určených členov komisie, v súlade s prerokovanými závermi z finančného plnenia rozpočtu mesta, rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie Verejnoprospešné služby

predkladám stanovisko

ku kontrole plnenia programového rozpočtu mesta Stará Ľubovňa za I. polrok 2018 a rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie k 30.06.2018.

Hodnotený dokument „**Kontrola plnenia programového rozpočtu mesta za I. polrok 2018**“ spolu s prílohami (ďalej len „kontrola plnenia rozpočtu“) za **účtovné obdobie od 01.01.2018 do 30.06.2018 je štruktúrovanou správou o finančnom plnení programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa a príspevkovej organizácie VPS**, predložený na rokovanie komisie dňa 31.08.2018 a predkladaný na rokovanie mestskej rady dňa 13.09.2018 a mestského zastupiteľstva dňa 20.09.2018 ako **súhrnná informácia o reálnom a účtovnom stave programového rozpočtu, nakladaní a dodržiavaní základných princípov efektívneho hospodárenia s finančnými prostriedkami Mesta Stará Ľubovňa.**

Predložený dokument obsahuje **štruktúrovaný prehľad plnenia rozpočtovaných príjmov a štruktúrovaný prehľad čerpania výdavkov v analytickom členení na položky schválené v rozpočte na rok 2018, upravené v rozpočte (rozpočet po I. zmene) a skutočné, účtovné plnenie položky so stavom k 30.06.2018 v porovnaní so stavom plnenia k 30.6.2017, vo vybraných prípadoch vývoj aj v dlhšom časovom období.**

Výdavky rozpočtu mesta boli rozdelené do príslušných _ predpísaných štruktúrovaných programov. Každý program predstavuje súhrn aktivít (prác, činností a dodávok), zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov. Dodržiavanie rozpočtového hospodárenia, plnenie resp. neplnenie jednotlivých položiek programu sú **dostatočne opísané v rámci textovej časti písomného zdôvodnenia programov a položiek.** Štruktúrovaný prehľad jednotlivých príjmov a výdavkov je **uvedený v tabuľkovej podobe, doplnený o textovú časť zhodnotenia dosiahnutého stavu, príp. číselných a štatistických hodnôt so zdôvodnením vykazovaných rozdielov v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch položiek.**

ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE A ROZPOČET MESTA STARÁ ĽUBOVŇA V ROKU 2018

Programový rozpočet je pre samosprávu základným programovým dokumentom, podľa ktorého a na základe ktorého mesta plánuje realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plní v súlade s osobitnými predpismi. Programový rozpočet Mesta Stará Ľubovňa na roky 2018 – 2020 (ďalej len „rozpočet mesta“) vyjadruje samostatnosť hospodárenia Mesta Stará Ľubovňa, obsahuje zámery a ciele, ktoré bude mesto realizovať z výdavkov rozpočtu mesta, napr. Rozvojový program mesta (ďalej len „RPM mesta“), rozdelenie dotácií mesta, a pod. Iba v prípade finančného zabezpečenia

prostriedkov môže realizovať a plniť úlohy, a teda môže sa zaväzovať k záväzkom ovplyvňujúcim rozpočet mesta.

Rozpočet Mesta Stará Ľubovňa na rok 2018 bol schválený uznesením č. 735 MsZ XXX/2017 zo dňa 14.12.2017 ako vyrovnaný rozpočet s celkovými príjmami vo výške **12.794.296,00€** a výdavkami vo výške **12.794.296,00 €**. Rozpočet bol prvou zmenou dňa 19.04.2018 uznesením č. 807 MsZ č. XXXII/2018 zmenený, s celkovými príjmami na **13.349.772,00 €** a výdavkami vo výške **13.349.772,00 €** schválený ako vyrovnaný (vybilancovaný) rozpočet. Rozpočet bol druhou zmenou dňa 21.06.2018 uznesením č. 865 MsZ č. XXXIV/2018 zmenený z dôvodu vyčlenenia finančných prostriedkov na spolufinancovanie preložky cesty III/3146 (III/543040) juhovýchodný obchvat mesta Stará Ľubovňa.

Napriek snahe zostaviť reálny rozpočet a podľa neho hospodáriť v priebehu celého hodnoteného obdobia sa mesto nevyhlo situácií, keď muselo do schváleného rozpočtu zasiahnuť a vykonať zmeny, aby zabezpečilo vyrovnanosť rozpočtu ku koncu rozpočtového roka, nielen zmenou rozpočtu prostredníctvom uznesenia mestského zastupiteľstva, ale aj v súlade so schválenou kompetenciou primátora na zmenu vybraných položiek rozpočtu v súlade so schválenou kompetenciou.

V priebehu polroka 2018 bolo vykonaných 11 rozpočtových opatrení, o ktorých mesto viedlo operatívnu evidenciu v súlade s ust. § 14 ods. 4 zákona č. 583/2004 Zb. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“). Zmeny rozpočtu boli súčasne premietnuté do jednotlivých programov rozpočtu mesta.

Schválený a upravený rozpočet mesta

tab.č.1

Ukazovateľ	Rozpočet 2018	Rozpočet po I. zmene 2018	Skutočnosť k 30.6.2018	% plnenia
BEŽNÉ PRÍJMY	11 131 846	11 360 459	6 089 070	53,60
BEŽNÉ VÝDAVKY	10 942 025	11 121 113	5 454 572	49,05
BEŽNÝ ROZPOČET (P-V)	189 821	239 346	634 498	265,10
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	427 668	427 668	73 396	17,16
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	1 451 017	1 827 405	361 111	19,76
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET (P-V)	-1 023 349	-1 399 737	-287 715	20,55
PREBYTOK ALEBO SCHODOK BEŽNÉHO A KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU	-833 528	-1 160 391	346 783	-29,89
FINANČNÉ OPERÁCIE- PRÍJMOVÉ	1 234 782	1 561 645	137 810	8,82
FINANČNÉ OPERÁCIE- VÝDAVKOVÉ	401 254	401 254	239 893	59,79
FINANČNÉ OPERÁCIE-(P-V)	833 528	1 160 391	-102 083	-8,80

PRÍJMY CELKOM	12 794 296	13 349 772	6 300 276	47,19
VÝDAVKY CELKOM	12 794 296	13 349 772	6 055 576	45,36
PRÍJMY - VÝDAVKY (P - V)	0	0	244 700	0

Vykonanými zmenami rozpočtu mesto predpokladalo dosiahnuť vyrovnaný rozpočet, tak ako bol zámer pri prvom schválení rozpočtu.

PLNENIE ROZPOČTU PRÍJMOV

V súlade s ust. § 5 ods. 1, 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa príjmy rozpočtu členia na vlastné a cudzie.

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy, boli plnené na úrovni 52,53% (o.i. aj vzhľadom na pozitívny vývoj výberu daňových príjmov SR); príjmy **kapitálového rozpočtu** predstavovali príjmy z predaja pozemkov, budov a kapitálových grantov, boli plnené na úrovni 174,69% .

Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené grantmi, transfermi v rámci verejnej správy na činnosť preneseného výkonu štátnej správy (základné školstvo, materské školy - 5 ročné deti, vzdelávacie poukazy, školský úrad, ŠFRB, stavebný poriadok, pozemné komunikácie, matrika, evidencia obyvateľstva, opatrovateľská služba). Plnenie cudzích príjmov prebiehalo na úrovni 55,65%.

Cudzie príjmy kapitálového rozpočtu predstavovali granty na výstavbu cyklotrasy OC Kaufland – Hniezdne (čiastočné plnenie). Plnenie cudzích kapitálových príjmov bolo na úrovni 7,41%.

Plnenie rozpočtu príjmov

tab. č. 2

Ukazovateľ		Rozpočet	Skutočnosť	% plnenia	Skutočnosť
		2018	30.6.2018		30.6.2017
BEŽNÉ PRÍJMY					
<i>Vlastné zdroje</i>	Daňové príjmy	6 985 500	3 672 582	52,57	3 425 676
	Nedaňové príjmy	498 400	259 021	51,97	290 165
<i>Cudzie zdroje</i>	Granty a transféry	3 876 559	2 157 467	55,65	1 666 681
BEŽNÉ PRÍJMY SPOLU		11 360 459	6 089 070	53,60	5 382 522
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY					
<i>Vlastné zdroje</i>	Príjem z predaja budov a strojov	0	0	0,00	101 899
	Príjem z predaja pozemkov	25 000	43 650	174,69	134 023
	Príjem združené investičné prostriedky	1 000	0	0	0
<i>Cudzie zdroje</i>	Granty a projekty	401 668	29 746	7,41	38 170
		0	0	0	0
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY SPOLU		427 668	73 396	17,16	274 092

Plnenie rozpočtu príjmov zhrnutie tab. č. 3

	Rozpočet	Skutočnosť 30.6.2018	% plnenia
Príjmy			
vlastné	7 483 900	3 931 603	52,53
cudzie	3 876 559	2 157 467	55,65
bežné príjmy	11 360 459	6 089 070	53,60
vlastné	26 000	43 650	167,88
cudzie	401 668	29 746	7,41
kapitálové príjmy	427 668	73 396	17,16

Podľa ustanovení zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre rok 2018 mesto rozpočtovalo výnos podielových daní pridelených samospráve na základe východísk rozpočtu verejnej správy, štátneho rozpočtu a rozpočtu obcí na roky 2018 – 2020, predpokladaného výnosu podielových daní v roku 2017 a so zohľadnením rizík daňovej prognózy. K 30.6.2018 výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve bol vo výške **3.083.601 € (r. 2017 2.822.966€)** a dosiahol **50,88%** (r. 2017 50,09 %) z upraveného rozpočtu, čo predstavuje nárast oproti porovnateľnému obdobiu predchádzajúceho obdobia vo výške 260.635 € (v r. 2017 nárast 152.476,00 €).

Na základe uvedeného konštatujem, že spracovatelia rozpočtu pri zostavovaní bežných príjmov rozpočtu postupovali odborne, na základe kvalifikovaných predpokladov. Plnenie rozpočtu v oblasti bežných príjmov bolo splnené (mierne nad očakávanú úroveň), kapitálové príjmy splnené neboli, zaznamenali prepád plnenia.

Celkovo mesto zaznamenalo plnenie vlastných príjmov mierne nad úrovňou upraveného rozpočtu, keď vlastné príjmy bežného rozpočtu naplnilo na 53,53% (r. 2017 52,44 %) a vlastné príjmy kapitálového rozpočtu plnilo na úrovni 167,88% (r. 2017 63,76%). V súlade s očakávaním boli naplnené vlastné daňové príjmy, granty a transfery z cudzích zdrojov (prenesený výkon štátnej správy a finančné krytie garantované zo zákona), nedaňové príjmy, príjmy z predaja pozemkov, príjmy združených investičných prostriedkov a granty a projekty z cudzích zdrojov (nenárokovateľné zo zákona) naplnené neboli. **Na základe uvedeného je možné konštatovať, že celkový vývoj bežných príjmov sa vyvíjal veľmi pozitívne, vývoj kapitálových príjmov dosiahol neuspokojivý stav vývoja.**

ČERPANIE ROZPOČTU VÝDAVKOV

Rozpočet výdavkov je členený na rozpočet bežných výdavkov a rozpočet kapitálových výdavkov, v priebehu rozpočtovaného obdobia došlo k zmenám, čoho výsledkom je nasledovný rozpočet výdavkov :

Čerpanie rozpočtu výdavkov tab. č. 4

Výdavky	Rozpočet	Skutočnosť k 31.06.2018	% plnenia (S/RII*100)	Skutočnosť k 31.06.2017
Bežné výdavky	10 942 025	5 454 572	49,85	4 598 436

Kapitálové výdavky	1 451 017	361 111	24,89	225 903
---------------------------	------------------	----------------	--------------	----------------

Mesto zaznamenalo plnenie bežných výdavkov na úrovni 48,85 (r. 2017 49,76 %) a plnenie kapitálových výdavkov na úrovni 24,89% (r. 2017 9,58 %) . V oblasti vývoja bežných výdavkov došlo opätovne k nárastu výdavkov.

ČERPANIE ROZPOČTU BEŽNÝCH VÝDAVKOV

Rozpočet bežných výdavkov bol zostavený a schválený tak, aby zabezpečil financovanie samosprávnych funkcií mesta v plnom rozsahu, úhradu záväzkov, financovanie nákladov, preneseného výkonu štátnej správy, financovanie výdavkov so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku.

Z prehľadu čerpania bežných výdavkov je zrejmé, že v hodnotenom období došlo k nárastu použitia skutočných bežných výdavkov a k poklesu kapitálových výdavkov, kapitálové výdavky poklesli skokom o 1.146.079,00€ (predchádzajúce obdobie došlo k použitiu kapitálových výdavkov na 2 x15 b.j.).

Na základe uvedených výpočtov je možné konštatovať, že bežné výdavky v roku 2018 stúpili oproti roku 2017 o 856.135€ (r. 2017/2016 299.507 €, r. 2016/2015 o 296.125 €), čo predstavuje nárast 18,62% (r.2017/2016 6,97%, r. 2016/2015 o 6,89 %).

Nárast bežných výdavkov mesto zaznamenalo v oblasti programov: 2 Samosprávne činnosti MsÚ, 3 Služby občanom, 4 Interné služby, 5 Bezpečnosť, 6 Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zodpovednosti, 7 Spoločný obecný úrad pre územné rozhodovanie a stavebný poriadok, 8 Doprava a pozemné komunikácie, 9 Životné prostredie, 10 Rozvoj bývania, 11 Šport a kultúra, 12 Školstvo, 13 Sociálne služby.

Pokles bežných výdavkov mesto zaznamenalo v oblasti programov: 1 Činnosť MsZ, MsR a komisií MsZ.

Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

tab. č. 5

Číslo programu	Názov programu	Rozpočet 2017	Výdavky skutočnosť k 30.6.2017	% pomer k celkovým výdavkom	Výdavky skutočnosť k 30.6.2016	% pomer k celkovým výdavkom	% zmeny (r.2017/r.2015)	Nárast v € -pokles v €
1	Činnosť MsZ, MsR a komisií MsZ	38 670	3 945	0,07	13 412	0,29	29	-9 467
2	Samosprávne činnosti MsÚ	1 766 634	910 987	16,70	833 243	18,12	109	77 744
3	Služby občanom	845 104	421 517	7,73	396 531	8,62	106	24 986
4	Interné služby	80 750	51 141	0,94	43 163	0,94	118	7 978
5	Bezpečnosť	187 857	87 929	1,61	80 579	1,75	109	7 350
6	Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zamestnanosti	73 300	110 993	2,03	53 976	1,17	206	57 017
7	Spoločný obecný úrad pre územné rozhodovanie a stavebný poriadok	126 019	63 227	1,16	55 767	1,21	113	7 460

8	Doprava a pozemné komunikácie	998 556	146 087	2,68	95 276	2,07	153	50 811
9	Životné prostredie	491 632	271 318	4,97	254 114	5,53	107	17 204
10	Rozvoj bývania	18 622	11 993	0,22	9 202	0,20	130	2 791
11	Šport a kultúra	440 450	277 015	5,08	240 646	5,23	115	36 369
12	Školstvo	5 709 264	2 958 715	54,24	2 415 605	52,53	122	543 110
13	Sociálne služby	344 255	139 704	2,56	106 922	2,33	131	32 782
	Spolu výdavky programov	11 121 113	5 454 571	100,00	4 598 436	100,00	118,62	856 135

Pokiaľ bežné príjmy rástli o 13,13% (r. 2017/2016 6,6%, r. 2016/2015 o 11,53%), bežné výdavky rástli rýchlejšie, v rozsahu 18,62% (r.2017/2016 6,97%, r. 2016/2015 o 7,40%). Napriek nárastu príjmov aj výdavkov je dôsledkom rozdielu bežných príjmov a bežných výdavkov prebytok bežnej časti vo výške 634.498€ (r. 2017 784.086€, r. 2016 750.344€).

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že spracovatelia rozpočtu pri zostavovaní rozpočtu v tejto položke postupovali veľmi uvážlivo, rozpočet bol postavený na reálnych predpokladoch, čo dokumentujú dosiahnuté výsledky. Pozitívnym výberom daní na celoštátnej úrovni došlo k vyššiemu plneniu v položke daňové príjmy_podiélové dane, ktorých ale napĺňanie priamo neovplyvňuje svojimi rozhodnutiami ani činnosťou mesto. Strategické rozhodnutia o priebežných (čiastočných) zmenách rozpočtu, v súlade so zverenými kompetenciami primátora, svedčia o zodpovednom prístupe a zabezpečení priebežného a preukázateľného rozpočtovníctva a účtovníctva.

ČERPANIE KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV

Mesto dosiahlo v I. polroku 2018 kapitálové príjmy vo výške 73.396€ (r. 2017 274.092,0 €, r. 2016 624.654,0 €), čo predstavuje plnenie vo výške 1,16% (r. 2017 4,76%, r.2016 9,50%) z celkových príjmov rozpočtu a kapitálové výdavky vo výške 361.111€ (r. 2017 225.903 €, r. 2016 1.371.982 €), čo predstavuje plnenie 5,96% (r. 2017 4,49%, r. 2016 23,56 %) z celkových výdavkov rozpočtu a zároveň 19,76% (r. 2017 9,58%, r. 2016 53,06 %) plnenie z plánovaných rozpočtovaných výdavkov kapitálového rozpočtu. Kapitálová časť rozpočtu zaznamenala schodok 287.715 € (r. 2017 prebytok 48.189€, r. 2016 schodok vo výške 747.328€). Vlastné kapitálové príjmy dosiahlo mesto v objeme 43.650€ (r. 2017 235.922 €, r. 2016 10.745 €) t.j. 59,47% z celkových kapitálových príjmov (r. 2017 86,07%, r. 2016 1,72%) a cudzie kapitálové príjmy v objeme 29.746€ (r. 2017 38.170€, r. 2016 613.909 €) t.j. 40,52% z celkových kapitálových príjmov (r. 2017 13,93%, r. 2016 98,28%). Celkovo boli kryté kapitálové výdavky v podstatnej časti z príjmov vytvorených vlastnou činnosťou _ príjem z predaja pozemkov, v menšej miere z grantov a transferov (v roku 2017 vlastné kapitálové príjmy 86,07% cudzie kapitálové príjmy 13,93%).

V hodnotenom polroku na krytie kapitálových výdavkov slúžili dosiahnuté prevažne kapitálové príjmy _ vlastné, pochádzajúce z predaja pozemkov, v malej miere z cudzích zdrojov, grantov a transferov. Kapitálové výdavky boli hradené z vytvoreného prebytku bežnej časti rozpočtu.

FINANČNÉ OPERÁCIE

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí.

Plnenie finančných operácií v I. polroku 2018

tab. č. 6

Finančné operácie	Rozpočet	Rozpočet I. zmena	Skutočnosť k 30.6.2018	% plnenia (S/RH*100)	Skutočnosť k 30.6.2017
príjmové	1 234 782	1 561 645	137 810	8,82	96 258
výdavkové	401 254	401 254	239 893	59,79	204 811

Plánované finančné operácie boli rozpočtované na úrovni príjmov a výdavkov s prebytkom 833.258€ (r. 2017 schodok 85.385€, r. 2016 schodok 331.439 €), po I. zmene rozpočtu s prebytkom 1.160.391€ (r. 2017 917.812€, r. 2016 408.477€). Skutočné plnenie bolo dosiahnuté na úrovni príjmov vo výške 1.561.645€ (r. 2017 96.258€, r. 2016 899.637 €) splnené na 8,82% (r. 2017 7,3%, r. 2016 78,29%) a na úrovni výdavkov 239.893€ (r. 2017 204.811€, r. 2016 151.499 €), splnené na 59,79% (r. 2017 51,04%, r.2016 20,46%).

Najpodstatnejšiu časť príjmových operácií predstavovali príjmy zo splácania pôžičiek zo ŠFRB, príjmy z titulu zloženia zábezpeky z verejného obstarávania. Výdavkové operácie predstavovali splátky úverov v zmysle schválených úverových plánov a zmlúv. Medziročne finančné operácie zaznamenali nárast v oblasti príjmovej aj v oblasti výdavkovej časti.

Schodok v oblasti finančných operácií bol spôsobený vyšším čerpaním (z r. 2017) vráťok zo zaplatenej finančnej zábezpeky.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Princíp rozpočtového hospodárenia znamená, že mesto je povinné hospodáriť v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. **V priebehu rozpočtového roka musí samospráva sledovať vývoj svojho hospodárenia a v prípade potreby prijímať potrebné opatrenia, príp. reagovať na zníženie plnenia rozpočtu v oblasti príjmov viazaním rozpočtových výdavkov a pod.**

V súlade s ustanovením § 2 písm. b) a c) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu; schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, pričom súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce nie sú finančné operácie. V súlade s ustanovením § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy prebytok alebo schodok rozpočtu sa zisťuje podľa § 10 ods. 3 písm. a) a písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy .

Rozpočtové hospodárenie mesta v I. polroku 2018

tab. č.7

Ukazovateľ	Rozpočet	Rozpočet po I.zmene	Skutočnosť k 30.6.2018	% plnenia	Skutočnosť k 30.6.2017	Rozdiel v rokoch	% nárastu/poklesu
	2018	2018					
BEŽNÉ PRÍJMY	11 131 846	11 360 459	6 089 070	53,60	5 382 522	706 548	113,13
BEŽNÉ VÝDAVKY	10 942 025	11 121 113	5 454 572	49,05	4 598 436	856 136	118,62

BEŽNÝ ROZPOČET (P-V)	189 821	239 346	634 498	265,10	784 086	-149 588	84,56
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	427 668	427 668	73 396	17,16	274 092	-200 696	11,75
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	1 451 017	1 827 405	361 111	19,76	225 903	135 208	26,32
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET (P-V)	-1 023 349	-1 399 737	-287 715	20,55	48 189	239 526	38,50
PREBYTOK ALEBO SCHODOK BEŽNÉHO A KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU	-833 528	-1 160 391	346 783	-29,89	832 275	-485 492	11 498,11
FINANČNÉ OPERÁCIE-PRÍJMOVÉ	1 234 782	1 561 645	137 810	8,82	96 258	41 552	15,32
FINANČNÉ OPERÁCIE-VÝDAVKOVÉ	401 254	401 254	239 893	59,79	204 811	35 082	158,35
FINANČNÉ OPERÁCIE-(P-V)	833 528	1 160 391	-102 083	-8,80	-108 553	-237 979	-13,64
PRÍJMY CELKOM	12 794 296	13 349 772	6 300 276	47,19	5 752 872	547 404	95,84
VÝDAVKY CELKOM	12 794 296	13 349 772	6 055 576	45,36	5 029 150	1 026 426	104,0
PRÍJMY - VÝDAVKY (P - V)	0	0	244 700	0	723 722	-506 454	32,58

Výsledok hospodárenia mesta k 30.6.2018, **prebytok vo výške 244.700€ (r. 2017 723.722€, r. 2016 751.154€)**, bol zistený podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Mesto Stará Ľubovňa dosiahlo **k 30.6.2018 prebytok rozpočtového hospodárenia**, ktorý pozostáva z :

- **prebytku z bežnej časti rozpočtu vo výške 634.498€ (r. 2017 784.086€),**
- **schodku z kapitálovej časti rozpočtu vo výške 287.715€ (r. 2017 prebytok 48.189€),**
- **schodku z finančnej časti rozpočtu vo výške 102.083€ (r. 2017 108.553€).**

Na základe uvedených skutočností je možné konštatovať, že finančné hospodárenie mesta v I. polroku 2018 bolo pozitívne, okrem iného aj s ohľadom na:

- **veľmi priaznivo sa vyvíjajúce daňové príjmy, keď samospráva zaznamenáva už 8 rok po sebe ich nárast (daňové príjmy predstavujú najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu),**
- **pravidelne vytváraný prebytok bežného rozpočtu z predchádzajúceho rozpočtového roka,**
- **prijímané individuálne reštriktívne rozhodnutia za účelom znižovania vlastných výdavkov rozpočtu a hľadanie úspor prostredníctvom externých (štrukturálnych) zdrojov financovania, prípadne viac – zdrojového financovania prostredníctvom právnych subjektov a fyzických osôb,**
- **realizácie obstarávania tovarov a služieb o.i. aj prostredníctvom elektronického trhoviska.**

BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Na základe vykonanej účtovnej závierky boli výsledky premietnuté do výkazu súvaha k 30.6.2018, údaje sú za MsÚ, predstavujú hodnotu aktív a hodnotu pasív. Každá rozpočtová a príspevková organizácia mesta zostavuje súvahu samostatne.

Z údajov v súvahe k 30.6.2018 je možné konštatovať, že celková hodnota majetku v medzročnom porovnateľnom období stúpla o 672.735 € (r. 2017 40.878€, r. 2016 o 486.222 €), pokles majetku nastal v časti :

- software a drobný DNM,
- stavby,
- stroje, prístroje, zariadenia,
- dopravné prostriedky
- materiál na sklade.

ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPĚKOVÝCH ORGANIZÁCIÍ V PÔSOBNOSTI MESTA

V zmysle ustanovení § 21 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je príspevková organizácia právnická osoba mesta, ktorej menej ako 50 % výrobných nákladov je pokrytých tržbami a ktorá je na rozpočet mesta napojená príspevkom.

Príspevková organizácia Verejnoprospešné služby, p.o. Stará Ľubovňa hospodári, spravuje a udržiava majetok mesta v súlade so zriaďovacou listinou, vykonáva hlavnú činnosť v súlade s požiadavkami mesta a podnikateľskú činnosť za účelom vytvárania zisku.

Príspevok pre rozpočtovú organizáciu bol predmetom schválenia mestským zastupiteľstvom v rámci Programu 3 : Služby občanom ako súčasť schváleného rozpočtu mesta. Schválený príspevok na hlavnú činnosť rok 2018 746.123€, skutočnosť plnenia k 30.6.2018 vo výške 367.336,85€ (r. 2017 673.437€ k 30.6.2017 341.190,77€, r. 2016 650.000€ k 30.6.2016 331.250€).

Transfer finančných prostriedkov na realizáciu rozvojového programu mesta, malá grantová schéma a kapitálový transfer na r.2018 vo výške 124.212€, skutočne plnenie k 30.6.2018 vo výške 46.937,62€ (r. 2017 123.131,26€, r.2016 8.833,02€).

K 30.6.2018 hospodárila spoločnosť s prebytkom 7.608,50€ (r.2017 8.983,51 €, r. 2016 7.761,78 €).

Organizácia mala uložených 5 opatrení, s ktorými pracovala, v platnosti naďalej ostáva 5 opatrení, kde boli vyhodnotené staré a navrhnuté aj nové opatrenia. Komplexný rozbor hospodárenia príspevkovej organizácie a návrh na smerovanie spoločnosti a riešenie hospodárnosti, efektívnosti vo vybraných oblastiach, činnostiach bol predmetom pracovného stretnutia členov finančno – ekonomickej komisie, vedenia mesta dňa 31.8.2018.

ZHRNUTIE

Dokument „Kontrola plnenia programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa za I. polrok 2018“ je spracovaný na **požadovanej odbornej, kvalitatívnej s uvedením číselných a analytických hodnôt, doplnený o textovú časť zhodnotenia dosiahnutého stavu, príp. číselných a štatistických hodnôt so zdôvodnením vykazovaných rozdielov v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch položiek.** Hodnotenie programov rozpočtu je spracované na primeranej úrovni. Hodnotenie programového

rozpočtu podáva prehľad o použití finančných prostriedkov, umožňuje preskúmať oblasť, plnenie vytýčených zámerov, priorít mesta a dosiahnutých cieľov.

Pri vybraných ukazovateľoch čerpania položiek rozpočtu je evidentný výsledok proklamovaných výhod programového viacročného rozpočtovania. Predmetné hodnotenie je zrejmé z hodnotenia plnenia všetkých programov, aktivít a viditeľné v širšom časovom kontexte, nakoľko takéto hodnotenie je veľmi vhodným nástrojom na manažérske riadenie rozpočtu mesta v dlhšom časovom období. Hodnotenie plnenia príjmov a výdavkov v troj-ročnom časovom slede odráža napĺňanie príjmov (aktívne a pasívne), uprednostňovanie oblasti a charakteru výdavkov, odráža priority rozhodovania zástupcov územnej samosprávy.

Z vyššie uvedených dôvodov a na základe výsledkov hospodárenia z finančného plnenia rozpočtu mesta a rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie Verejnoprospešné služby **odporúčam na rokovanie mestskému zastupiteľstvu a primátorovi mesta, prijať opatrenia :**

- *prijímať ďalšie štrukturálne zmeny v oblasti zvyšovania a tvorby vyššieho prebytku bežného a kapitálového rozpočtu,*
- *vytvárať vlastné a zároveň vyššie zdroje z prebytku bežného a kapitálového rozpočtu za účelom alokácie dodatočných finančných zdrojov na Programovacie obdobie 2013 – 2020,*
- *viazať rozpočtové prostriedky %-ným stanovením, schvaľovaním výdavkov v jednotlivých programoch, ktoré sú prioritné pre príslušný rozpočtový rok v oblasti tvorby a riadenia programového rozpočtu,*
- *hľadať ďalšie disponibilné finančné prostriedky mesta vyplývajúce zo štrukturálnych zmien činnosti mesta a obchodných spoločností a možného prerozdelenia činností vykonávaných v rámci príspevku príp. obchodnej činnosti mestských spoločností,*
- *zaviesť benchmarky – kvantifikáciu merateľných ukazovateľov, definovať zmluvu o zabezpečení výkonov súvisiacich s obstaraním služieb vo verejnom záujme so všetkými obchodnými spoločnosťami a príspevkovou spoločnosťou mesta,*
- *presadzovať a zavádzať také finančné nástroje pre samosprávu, ktorými sa bude zvyšovať miera ich samofinancovania meraná pomerom vlastných príjmov vrátane bežných transferov k bežným výdavkom,*
- *pripraviť, spracovať a prijať strednodobé a dlhodobé plány v oblasti rozvoja infraštruktúry mesta (kvalifikovaná príprava území ešte pred schválením ÚPN Mesta Stará Ľubovňa), ,*
- *presadzovať vypracovanie ďalšieho postupu výstavby líniových stavieb s dôrazom na rozostavané stavby kanalizačných a vodárenských sústav vrátane komplexného spôsobu ich financovania nielen z fondov EÚ, ale aj zo štátneho rozpočtu v spolupráci s distribučnými spoločnosťami,*
- *alokovať vlastné finančné prostriedky v rámci Programu 10 Rozvoja bývania na financovanie technickej infraštruktúry v oblasti vytvárania technických podmienok na individuálnu bytovú výstavbu,*
- *optimalizovať sieť základných škôl a školských zariadení, za účelom posilnenia a využívania výhod z koncentrácie infraštruktúry,*
- *vybudovať vnútorné mechanizmy a pravidlá umožňujúce rozhodovanie na základe vyššej hodnoty za verejné peniaze.*

V Starej Ľubovni, dňa 6.9.2018

Ing. Ján Šidlovský, v.r.
hlavný kontrolór